

MORT D'ÀNGEL SÀNCHEZ GOZALBO

Les idees vives

A Castelló, ha mort Àngel Sánchez Gozalbo, firmant de les Normes de Castelló i un dels promotors cívics i intel·lectuals més importants de la capital de la Plana. El 1919 fundà la Castellonenca de Cultura. Amb ell, mor una època que ens deixa, però, unes idees ben vives.

Albert Vicent

La matinada del passat dimarts 10 de març, als 93 anys d'edat, va morir a Castelló Àngel Sánchez Gozalbo, una de les principals personalitats intel·lectuals valencianes. Amb la seua mort les Bases Ortogràfiques, les Normes de Castelló, s'han quedat sense un dels darrers firmants.

Àngel Sánchez Gozalbo va ser home de ciències i lletres alhora, metge de professió i intel·lectual de vocació. La seua obra estigué íntimament entrellaçada amb la vida cultural del Castelló del segle XX. En 1919 fundà, en companyia de Salvador Guinot, Gaetà Huguet, Lluís Revert i Ricard Carreras, la Societat Castellonenca de Cultura, de la qual va ser el principal impulsor i on publicà més de cent articles sobre diferents aspectes socio-culturals.

Al 1931 publicà *Bolanguera de dimonis*, guanyadora del Premi de l'Ajuntament de València. Les seues investigacions sobre l'art medieval feren que el mateix any rebés el Premi de l'Institut d'Estudis Catalans per la seua obra *Bernat Serra, pintor de Tortosa*.

Al llarg de la seua vida Sánchez Gozalbo fou requerit per a encapçalar les principals institucions locals. Així, a

més d'ocupar el càrrec de cronista de la ciutat i ser regidor en dues ocasions, la seua presència es deixà notar al front del Col·legi Oficial de Metges, la Caixa d'Estalvis de Castelló, la Confraria de Lledó —Sánchez Gozalbo estudià en profunditat la Basílica de Lledó i la seua imatge— i altres organismes.

Recentment, la Generalitat valenciana reconegué la seua tasca per la cultura valenciana i el passat desembre li atorgà, en la primera convocatòria realitzada, l'Alta Distinció al Mèrit Cultural, guardó que comparteix amb el mestre Rodrigo i Pascual Carrión. Actualment Sánchez Gozalbo era membre de la Junta Consultiva d'Acció Cultural del País Valencià.

Sánchez Gozalbo morí un dia gris d'un temps sense masa llums, encara que ell es va acostumar, com tota la seua generació d'intel·lectuals, a mantenir vives idees i maneres d'actuar que anaven a contracorrent del pensament oficial.

Com assenyala l'escriptor i filòleg Lluís Meseguer, «és possible que morint Sánchez Gozalbo muira també una època. Mor una època en què la llengua era un fenomen oral, normal per a la gent del carrer, sense cap tipus de traumes i on, tanmateix, el món oficial no recollia aquest imperatiu de la rea-

Sánchez Gozalbo, model de rigor.

litat. Ara, en un moment en què, al costat d'un món oficial que pareix començar a entendre-ho, encara que no del tot compromès en una definitiva recuperació de la llengua i amb molts problemes produïts per sectors socials moltes vegades valencians, ens trobem que la llengua ha perdut la vitalitat des del punt de vista d'ús oral».

«I en aquest sentit, és tot un poble, tota una civilització, tota una manera d'entendre la vida, que s'està morint, tal com s'està morint l'ús oral de la llengua. Si la mort de Sánchez Gozalbo serveix per a cridar novament als cors de tants i tants valencians que, per la propaganda imperant o pel món oficial en què viuen, són incapaços de continuar la tradició del seu país, podrem dir que haurem semblat, en la terra en la qual va nàixer, la llavor que ell va portar tota la vida, la de la cultura i la de la llibertat».

El catedràtic i sociolingüista Vicent Pitarch apunta quin és el deure de les joves generacions a l'hora d'agafar el testimoni que Àngel Sánchez Gozalbo ens deixa: «La projecció cap al futur del seu missatge seria la fidelitat o, millor dit, la incardinació de la seua tasca en el present social actual, tan distint, del que ell va viure. I, en aquest sentit, jo tinc molt clar que, davant el repté tan terrible que tenim de reconstruir una societat valenciana moderna, si es vol, postmoderna, postindustrial fins i tot, tota aquesta aventura no es pot fer mai des del buit, des del zero.

Cal, doncs, prendre aquest model de rigor, dedicació cívica i incorruptibilitat ètica i ciutadana i continuar fent que Castelló i el País Valencià siguen de cara al segle XXI el que ell va col·laborar perquè fos en la segona meitat del segle XX».

La mort de Sánchez Gozalbo ens deixa, però, el seu treball constant per la investigació, la seua preocupació perquè noves firmes veiessen publicades les seues obres i antics amics, com Vicent Sos Baynat, poguessen mantenir intacte el seu patrimoni cultural en anar-se'n a l'exili.

Sánchez Gozalbo fou un home de dretes, d'una dreta quasi inexistent al nostre país. Com recordà poèticament Miquel Peris, fill predilecte de Castelló i poeta:

«Lletraferit corcò d'estanteries, guardó de llibres vells, quea ente queres, alliberat de l'erm de polsegures que mai t'han fet esclau de bogeries.» □